

Ocena sytuacji Spółki PROCHEM S.A. w 2013 r. z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem

Ocena Spółki PROCHEM S.A. za 2013 r. dokonana została w czterech aspektach:

- wyników działalności,
- sytuacji Spółki,
- funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- zarządzania ryzykiem.

I. OCENA WYNIKÓW SPÓŁKI ZA 2013 R.

Spółka w zakresie podstawowej działalności – sprzedaży usług inżynierskich i budowlanych – osiągnęła poziom 82,9 mln zł, czyli o 1,4 mln zł niższy od poziomu osiągniętego w 2012 r. Osiągnięty wynik na poziomie operacyjnym w wysokości 2,4 mln zł, w porównaniu do straty z poprzedniego roku (5,4 mln zł) należy uznać za powrót Firmy do „normalności”, czyli osiągania stabilnych wyników z działalności inżynierskiej.

Wysoki zysk netto osiągnięty przez Spółkę w wysokości 6,6 mln zł jest ponad dwukrotnie wyższy od zysku netto roku poprzedniego. O jego wysokości decydowała przede wszystkim sprzedaż przez PROCHEM S.A. znaczącej części akcji spółki Elektromontaż Kraków S.A. do spółki PROCHEM Inwestycje.

Wyniki Grupy Kapitałowej PROCHEM S.A. nie są satysfakcjonujące. Mimo wyższych przychodów w porównaniu do roku ubiegłego o 4 mln zł, Grupa na poziomie operacyjnym poniosła stratę w wysokości 0,7 mln zł. Głównym źródłem tego wyniku jest wysoka strata poniesiona w 2013 roku przez firmę Elektromontaż Kraków S.A. na dwóch dużych kontraktach.

Dotychczas spółki z Grupy Kapitałowej przyczyniały się do poprawy jej wyniku. Szczególnie stabilny i znaczący wpływ, dla wyniku całej Grupy, miała działalność

Elektromontażu Kraków S.A. W celu przywrócenia dotychczasowej pozycji tej firmy w Grupie uruchomiony został program naprawczy, obejmujący szereg działań organizacyjno-personalnych.

II. SYTUACJA SPÓŁKI

Sytuacja makroekonomiczna w 2013 r. nie sprzyjała działalności inżynierskiej, będącej podstawową działalnością PROCHEM S.A. Wyraźne spowolnienie wzrostu gospodarczego oraz utrzymujący się niski poziom inwestycji były źródłem niskiego popytu na usługi oferowane przez PROCHEM.

Także utrzymująca się, szczególnie w pierwszej połowie roku, niepewność co do dalszego przebiegu procesu wychodzenia z kryzysu, powstrzymywała firmy przed decyzjami uruchamiającymi znaczące projekty inwestycyjne. Stopniowo sytuacja w ciągu roku ulegała jednak pewnej, niewielkiej poprawie, budząc nadzieję co do możliwości przyspieszenia wzrostu gospodarczego.

Na tle tego, w sumie jednak niekorzystnego, otoczenia makroekonomicznego sytuacja PROCHEM-u była w 2013 roku relatywnie dobra.

Wynikało to głównie z aktywnej i konsekwentnie realizowanej przez Spółkę działalności marketingowej, często prowadzonej z wybranymi kontrahentami w sposób ciągły. Inną istotną sprawą dla klientów jest wiarygodność techniczna Firmy, wynikająca z polityki utrzymywania potencjału inżynierskiego na poziomie umożliwiającym realizację znaczących, złożonych technologicznie, wielobranżowych projektów inwestycyjnych.

Druga, bardziej optymistyczna połowa 2013 roku oraz pierwsze miesiące bieżącego roku wskazują, że stopniowo czynniki makroekonomiczne będą bardziej sprzyjające dla działalności PROCHEM S.A.

Poza ogólnym spodziewanym wzrostem nakładów inwestycyjnych mamy już do czynienia z procesem uruchamiania dużych inwestycji w branży energetycznej, a także procesami programowymi w zakresie dużych projektów w branży chemicznej, czy w zakresie ochrony środowiska.

Wydaje się zatem, że zarówno bieżący rok, jak i lata następne, będą charakteryzowały się sprzyjającą dla PROCHEM S.A. sytuacją rynkową.

Uruchomienie biurowego projektu deweloperskiego w Warszawie, jak i prace mające doprowadzić do realizacji projektu krakowskiego, dodatkowo wykorzystują potencjał inżynierski Firmy.

W przyszłości te projekty mogą być źródłem pozyskania znaczących, wolnych środków finansowych, umożliwiających przyspieszenie rozwoju i przebudowy Grupy Kapitałowej.

III. OCENA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W opinii Rady Nadzorczej system kontroli PROCHEM S.A. w porównaniu do roku poprzedniego nie uległ istotnej zmianie.

Kompleksowy charakter systemu zapewnia terminowe i dokładne ujawnianie faktów dotyczących istotnych elementów działalności Spółki. Pozwala on Zarządowi, jak też i Radzie Nadzorczej na uzyskiwanie pełnej wiedzy o sytuacji finansowej, wynikach operacyjnych, stanie majątku Spółki, a także efektywności zarządzania.

Zakres kontroli obejmuje swym zasięgiem przede wszystkim:

- działalność gospodarczą spółki - podstawową oraz pomocniczą,
- sprawozdawczość finansową i rozliczenia księgowe,
- zgodność działania spółki z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- zatrudnienie i płace.

Specyfika działalności PROCHEM S.A. związana jest z realizacją na rzecz klientów złożonych przedsięwzięć inwestycyjnych.

W związku z powyższym w firmie istnieją i są stosowane systemy planowania i kontroli realizowanych przedsięwzięć. Systemy te monitorują działalność w czasie rzeczywistym, pozwalając na ewentualne działania w przypadku wystąpienia niepożądanych zjawisk. Pozwalają one także na prowadzenie kontroli zwrotnych wybranych projektów po ich zakończeniu, a mających na celu uniknięcie w przyszłości popełnionych błędów.

Głównym zadaniem kontroli instytucjonalnej jest przeprowadzenie kompleksowych kontroli w zakresie najważniejszych zagadnień dla spółki oraz zbieranie i opracowywanie informacji dotyczących działalności komórek organizacyjnych spółki,

wybranych problemów ekonomicznych i innych zagadnień, które w danym okresie uznane zostały przez Zarząd spółki za najbardziej istotne. Oprócz instytucjonalnej kontroli wewnętrznej w spółce istnieje także tak zwana kontrola funkcjonalna wykonywana przez kierowników różnych szczebli. Kierownicy ci sprawują nadzór nad podległymi im pracownikami, polegający na sprawdzaniu stanu realizacji ustalanych zadań.

Czynności kontrolne prowadzone są we wszystkich fazach działalności w formie kontroli wstępnej, bieżącej i następnej. Dokumenty finansowo-księgowo poddawane są kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej. Informacja o poprawności formalno-merytorycznej i rachunkowej opatrzona jest podpisem sporządzonym w sposób identyfikowalny (pełne imię i nazwisko) lub opatrzona pieczęcią imienną osoby upoważnionej oraz datą zatwierdzenia dokumentu.

Rada Nadzorcza ocenia, iż funkcjonujący w PROCHEM S.A. w 2013 r. system kontroli zapewniał kompletność ujęcia operacji gospodarczych, poprawną kwalifikację dokumentów źródłowych a także prawidłową wycenę posiadanych zasobów na poszczególnych etapach rejestracji, a tym samym zapewniał prawidłowość sporządzenia sprawozdań finansowych i pozwalał Zarządowi prowadzić działalność Spółki w oparciu o zweryfikowane i kompletne informacje.

IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

W PROCHEM S.A. nie występuje odrębny, wydzielony organizacyjnie i proceduralnie system zarządzania ryzykiem. Identyfikacją i oceną obszarów ryzyka zajmują się właściwe dla danego rodzaju ryzyka służby Spółki. Do ich obowiązków należy także zdefiniowanie działań niezbędnych do ograniczenia ryzyka.

Nadzór, ale też i kluczowe decyzje dotyczące zmniejszenia ekspozycji na ryzyko podejmuje Zarząd Spółki.

1. Ryzyko wahań koniunktury

Silna zależność sytuacji Spółki od koniunktury, przejawiająca się zróżnicowanym poziomem popytu na usługi inżynierskie, ma w PROCHEMIE charakter stały.

W celu ograniczenia wpływu tego ryzyka na wyniki i sytuację Spółki:

- prowadzony jest monitoring sytuacji makroekonomicznej i sytuacji w wybranych branżach
- kontynuowana jest dywersyfikacja przedmiotowa (działalność wykonawcza, deweloperska i utrzymanie ruchu),
- uruchamiana jest dywersyfikacja geograficzna (poprzez rozwój eksportu),
- optymalizowany jest poziom rezerw finansowych.

2. Ryzyko wystąpienia zagrożeń przy wykonywaniu kontraktów

Rodzaje prowadzonej w PROCHEM S.A. działalności – przygotowywanie i zarządzanie projektami inwestycyjnymi dla klientów – powodują, iż jest to stale występujące ryzyko.

Dla jego ograniczenia PROCHEM S.A. stosuje:

- realistyczną kalkulację cenową przy zawieraniu kontraktów,
- monitoring zaawansowania kontraktów i ujawniania zagrożeń,
- dobór wiarygodnych podwykonawców,
- klauzule kontraktowe ograniczające górną wysokość kar umownych.

Stosowanie tych systemowych instrumentów pozwoliło uniknąć finansowych konsekwencji przy realizacji kontraktów zawieranych w warunkach kryzysowych, w tym w warunkach silnej konkurencji cenowej.

3. Ryzyko nierzetelności płatniczej

Instrumentami ograniczającymi ten stale występujący rodzaj ryzyka są:

- monitoring standingu klientów przed i w trakcie realizacji kontraktów,
- stosowanie wyspecjalizowanych procedur windykacyjnych,
- optymalizacja struktur płatności.

4. Ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu sądowego z PERN S.A.

Dotychczasowy sądowy przebieg sporu wskazuje na niewielkie ryzyko zajścia takiej sytuacji. Konsekwencją przedłużającego się sporu jest pogorszenie sytuacji płynnościowej, związanej z zobowiązaniami finansowymi, wynikającymi z kaucji gwarancyjnych.

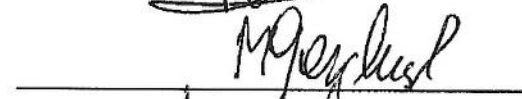
W ocenie Rady Nadzorczej zarówno identyfikacja czynników ryzyka w 2013 r., monitorowanie ich, jak też system działań zapobiegawczych, są w PROCHEM S.A. na dobrym poziomie. W firmie istnieje sprzężenie zwrotne między systemem kontroli a występującymi ryzykami. System kontroli pomaga wykrywać i kwantyfikować wielkość ryzyk, a to z kolei pomaga bardziej wnikliwie kontrolować wszystkie obszary podwyższonego ryzyka.

Podpisy członków Rady Nadzorczej:

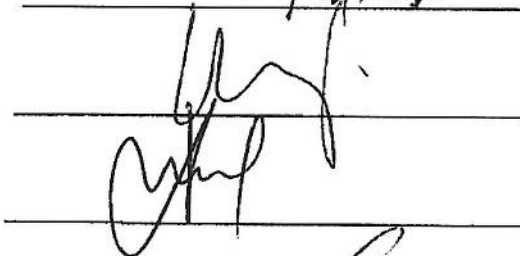
1. Andrzej Karczykowski

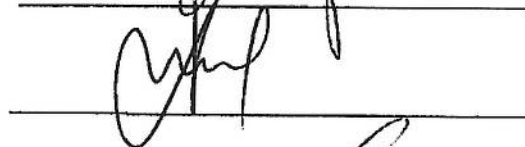
2. Marek Garliński

3. Krzysztof Oblój

4. Dariusz Krajowski - Kukiel

5. Adam Parzydeł

